

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce, JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Zdeňka Kühna, a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobců: **a) S. A., b) nezl. M. A.**, zastoupen žalobkyní uvedenou ad a) jako zákonnou zástupkyní, zastoupených JUDr. Janou Kuřátkovou, advokátkou se sídlem Brno, Polní 92, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3/936, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 7. 2008, č. j. OAM-91/VL-07-ZA05-2008, o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 27. 2. 2009, č. j. 56 Az 110/2008 - 39,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 27. 2. 2009, č. j. 56 Az 110/2008 - 39, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobci jako stěžovatelé domáhají zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Brně, jímž byla zamítnuta jejich žaloba proti výše uvedenému rozhodnutí žalovaného o neudělení mezinárodní ochrany podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky ve znění pozdějších předpisů (dále též "zákon o azylu"). Žalovaný žádosti stěžovatelů nevyhověl, neboť v jejich případech nebyly splněny zákonné podmínky pro udělení mezinárodní ochrany, přičemž zejména zdůraznil rozpory v tvrzení stěžovatelky. Krajský soud se ztotožnil se závěry žalovaného a v jeho rozhodnutí neshledal žádné nezákonnosti.

Stěžovatelé kasační stížnost opírají o důvody dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) a krajskému soudu vytýkají nesprávné posouzení otázky věrohodnosti výpovědi stěžovatelky a) (dále jen „stěžovatelka“) a vážnosti jí uváděných azylových důvodů, nedostatečné posouzení celkové situace v zemi jejich

původu a konečně i nesprávné závěry ohledně důvodu pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu.

Stěžovatelka trvá na konzistentnosti svých výpovědí, z nichž je zřejmé, že se v případě návratu do vlasti obává fyzického násilí, kterému by ona sama byla vystavena, a dále též o osud svého syna, neboť dle místních náboženských zvyklostí nemůže chlapce vychovávat samotná žena. Pokud ve svých výpovědích neuváděla vždy shodně všechny rozhodné skutečnosti, pak to bylo způsobeno jednak množstvím událostí, s nimiž byla konfrontována, a také psychickým stresem způsobeným výše popsanými obavami. Stěžovatelka si proto vždy nevzpomněla na všechny podstatné skutečnosti. Způsob, jakým krajský soud posoudil její důvěryhodnost nebere v potaz specifickou situaci žadatelů o azyl, kteří jsou nuceni uprchnout ze své vlasti, změnit svou identitu, jednat v psychickém stresu a dostávají se do neznámého prostředí, ve kterém se ihned neorientují.

Stěžovatelé dále poukazují na skutečnost, že pochází z velmi nestabilní oblasti, v níž je pořádek zajišťován přítomností ruské armády, která ovšem není schopna zajistit bezpečnost jednotlivce. Podle stěžovatelů je všeobecně známo, že v dané oblasti běžně dochází ze strany vahábistů k páčání násilí na ženách a dětech. Stěžovatelé v této souvislosti zpochybňují informace o zemi původu, z nichž vycházel žalovaný. Ani krajský soud dle jejich mínění dostatečně nezohlednil situaci v dané oblasti.

Krajský soud pochybil rovněž v tom, že v jejich případě neshledal důvod pro udělení doplňkové ochrany, neboť v případě návratu do vlasti jim hrozí vážná újma spočívající v nebezpečí ohrožení života v důsledku svévolného násilí. Neméně závažné je také riziko, že bude v souvislosti s výše uvedenou náboženskou zvyklostí stěžovatelce odebrán její syn.

Na základě shora uvedených důvodů stěžovatelé navrhují, aby Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí Krajského soudu v Brně zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření odkazuje na vlastní podání a výpovědi stěžovatelky a na své rozhodnutí. Poukazuje na skutečnost, že výpovědi stěžovatelky netrpí pouze dílčími nesrovnalostmi, nýbrž zásadními rozpory. Tvrzení stěžovatelky, že nevěrohodnost jejích výpovědí byla způsobena psychickým stresem, odmítá jako účelové a připomíná, že stěžovatelka byla ve správním řízení řádně poučena o nutnosti vypovídat pravdivě a úplně, protokoly o provedených pohovorech stvrdila svým podpisem, a to včetně prohlášení, že se cítí zdráva a schopna je absolvovat. V obecné rovině pak k otázce věrohodnosti výpovědi žadatele o azyl odkazuje na rozhodnutí zdejšího soudu ze dne 14. 1. 2009, č. j. 9 Azs 100/2008 - 123. Krajský soud dle názoru žalovaného postupoval správně, když na základě nadhodnocených výpovědí stěžovatelky ohledně situace v její vlasti neshledal v daném případě existenci hrozby skutečného nebezpečí vážné újmy ve smyslu zákona o azylu.

Žalovaný navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, případně ji po věcném projednání zamítl jako nedůvodnou.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval přípustností kasační stížnosti. Kasační stížnost je dle § 102 s. ř. s. zásadně přípustná, s výjimkou případů taxativně vypočtených v § 104 s. ř. s., pokud splňuje zákonné náležitosti (§ 106 odst. 1 s. ř. s.), je podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatelé jsou řádně zastoupeni (§ 105 s. ř. s.). Kasační stížnost sice postrádá jednu z náležitostí, a to uvedení dne, kdy bylo stěžovatelům doručeno napadené rozhodnutí, ovšem jedná se o údaj zřejmý ze spisu; tento nedostatek tedy nebrání pokračování v řízení. Kasační stížnost je přípustná.

Nejvyšší správní soud se ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelů. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Vymezením institutu nepřijatelnosti se soud již podrobně zabýval např. ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39 (všechna zde cit. rozhodnutí jsou dostupná též na www.nssoud.cz). V projednávané věci dochází k závěru o přijatelnosti kasační stížnosti, protože stěžovatelé namítají zásadní pochybení krajského soudu spočívající v nesprávném posouzení věrohodnosti výpovědi stěžovatelky a nedostatečném zjištění skutkového stavu – situace v zemi původu stěžovatelů, které má dopad do jejich hmotněprávního postavení. Posouzení uvedených otázek má přitom obecnější přesah, když může mít vliv na postup krajských soudů v obdobných věcech.

Z obsahu správního spisu a ze spisu krajského soudu bylo zjištěno, že stěžovatelé jsou ruští státní příslušníci avarské národnosti pocházející z Dagestánu. Po odchodu ze své vlasti a krátkodobém pobytu na území České republiky požádali o azyl v Rakousku. Rakouskými státními orgány byli posléze v souladu s nařízením Rady (ES) č. 343/2003 (Dublin II) předáni zpět do České republiky.

Žalovaný se stěžovatelkou uskutečnil tři pohovory (dne 30. 1. 2008, dne 27. 2. 2008 a doplňující pohovor dne 13. 5. 2008). Současně si též obstaral výpovědi, jež jmenovaná poskytla rakouským úřadům a poté policejnímu orgánu v rámci podání vysvětlení dne 29. 1. 2008, krátce po svém navrácení do České republiky. Ve svých výpovědích stěžovatelka za původce svých potíží označila vahábisty, kteří kontaktovali nejprve jejího manžela, po němž požadovali peníze a spolupráci. Stupňující se požadavky těchto osob, které již rodina stěžovatelky nebyla schopna plnit, byly následně doprovázeny též výhrůžkami či přímo fyzickými útoky. Příčinou těchto útoků byla i skutečnost, že jmenovaná nesouhlasila s tím, aby vahábisté jakkoliv zasahovali do výchovy jejího syna. V důsledku stupňujících se útoků vahábistů požádala stěžovatelka o pomoc svého vlivného příbuzného, který ji zajistil dočasnou policejní ochranu. Přestože policisté zadrželi vahábisty přímo v jejím bytě, byli tito velmi záhy propuštěni a ve vyhrožování a útocích proti stěžovatelce nadále pokračovali. Situace se pak opět zhoršila po smrti stěžovatelčina manžela, za níž dle jejího názoru nesou odpovědnost právě vahábisté. V důsledku pokračujících útoků a v souvislosti s liknavostí policie při vyšetřování smrti manžela se jmenovaná rozhodla svou vlast opustit.

Z hlediska časové posloupnosti jednotlivých událostí lze výpovědi stěžovatelky považovat za víceméně konzistentní. Žalovaný v jejích tvrzeních nicméně shledal jisté rozpory a nesrovnalosti. Stěžovatelka totiž nejprve vypovídala v tom smyslu, že obětí aktivit vahábistů byl především její manžel. Později však uváděla, že vahábisté jejího manžela získali na svou stranu a on sám se vůči ní dopouštěl násilí. Ohledně vahábistů samotných nejprve sdělila, že jí jejich totožnost nebyla známa, později připustila, že alespoň jednoho z nich znala, neboť se jednalo o manželova dlouholetého přítele. Žalovaný rovněž poukázal na to, že při pohovoru před rakouskými orgány a v rámci podání vysvětlení na policii stěžovatelka shora uvedené skutečnosti vůbec neuváděla.

K dotazům žalovaného při pohovorech pak stěžovatelka uvedla, že se v případě nečinnosti policie při vyšetřování manželovy smrti neobrátila se stížností na nadřízené orgány, přestože tak teoreticky učinit mohla, neboť již byla rozhodnuta ze země odejít. K obecné situaci v Dagestánu sdělila, že činnost vahábistů je ruskými státními orgány potírána, v daném případě však příslušné orgány nebyly schopny a ochotny poskytnout jí dostatečnou ochranu. Ohledně možnosti řešit svou situaci přesídlením do jiné části Ruska poukázala na administrativní překážky (tzv. registrace), které tuto možnost dle jejího názoru prakticky vylučují.

Žalovaný se stěžovatelkou skutečně doplnil pohovor za účelem vyjasnění shora uvedených rozporů. Stěžovatelka trvala na pravdivosti všech svých výpovědí, přičemž údajné nesrovnalosti byly způsobeny jejím psychickým stavem a nepřesným tlumočením.

Přestože žalovaný nepovažoval stěžovatelčina tvrzení za dostatečně věrohodná, při věcném posouzení případu z nich vycházel a dospěl k závěru, že stěžovatelé nenaplnili žádný z důvodů pro udělení mezinárodní ochrany.

Při jednání před krajským soudem stěžovatelka předložila zprávu o psychologickém vyšetření a sdělila, že podle informací od její přítelkyně z Dagestánu jí z blíže neurčených důvodů předvolala místní policie, a dále uvedla, že se jí policie pokusila zastrašit a tím odradit od další aktivity při vyšetřování manželovy smrti.

Stěžovatelé v kasační stížnosti výslovně namítají kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) d) s. ř. s. Konkrétně namítají ve vztahu k námitce nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. nesprávné hodnocení věrohodnosti výpovědí stěžovatelky a posouzení důvodů pro udělení doplňkové ochrany, a ve vztahu k námitce podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. nedostatečné zjištění skutkového stavu věci souvisící s použitými zprávami o situaci v zemi původu stěžovatelů. Námitka nepřezkoumatelnosti rozsudku podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. nebyla blíže specifikována, přesto se jí Nejvyšší správní soud správní soud zabýval v první řadě; nepřezkoumatelnost rozsudku je totiž vadou, k níž je kasační soud povinen přihlížet i nad rámec kasační stížnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.). Pokud by rozsudek krajského soudu byl nepřezkoumatelný, zřejmě by tato vada vyloučila možnost zkoumání důvodnosti námitek ostatních. V daném případě však rozsudek krajského soudu za nepřezkoumatelný označit nelze. Krajský soud v něm jednoznačně vyjádřil svůj právní názor a své záměry podložil určitou argumentací, jíž se vypořádal s žalobními námitkami. Otázka správnosti důvodů není otázkou přezkoumatelnosti rozsudku.

Stěžovatelé se v soudním řízení domáhají uznání důvodnosti jejich žádosti o azyl a namítají nesprávnost právního posouzení a zjištění skutkového stavu ve vztahu k důvodům azylu podle § 12 zákona o azylu a doplňkové ochrany podle § 14a téhož zákona.

Podle § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec

- a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo
- b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Doplňkovou ochranu podle § 14a zákona o azylu lze udělit cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečně nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

Nejvyšší správní soud považuje s ohledem ke skutkovým okolnostem projednávané věci za nezbytné zdůraznit, že výrazným specifikem azylového řízení je mimo jiné i to, že negativní rozhodnutí správního orgánu má zcela zásadní dopad do právního postavení žadatele, který je v jeho důsledku navrácen zpět do země původu. Pokud navíc správní orgán nerozpozná rizika, která žadateli v případě navrácení reálně hrozí, může mít takové rozhodnutí pro žadatele fatální důsledky. Z toho důvodu pak obecná povinnost správního orgánu zjistit stav věcí, o němž nejsou důvodné pochybnosti (§ 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád) nabývá v azylovém řízení zcela klíčového významu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2009, č. j. 2 Azs 47/2009 - 66). Stížní námitky vztahující se k posouzení hodnověrnosti azylového příběhu stěžovatelů a k otázce použití zpráv o situaci v oblasti, z níž stěžovatelé pocházejí, se významným způsobem dotýkají právě zjištění skutečného stavu věci a velmi úzce spolu navzájem souvisí. V tomto smyslu k nim také Nejvyšší správní soud při posouzení daného případu přistupuje.

V souvislosti se zjišťováním skutečného stavu věci v azylovém řízení je nutno poukázat na rozložení důkazního břemene mezi žadatele a správní orgán posuzující jeho žádost, neboť osoby prcháající před pronásledováním často nebývají schopny v rámci azylového řízení předložit konkrétní důkazy k prokázání svých tvrzení (srov. např. rozsudek ze dne 26. 2. 2008, č. j. 2 Azs 100/2007 - 64). Pokud jde o povinnost tvrzení, ta stíhá žadatele samého. Jak totiž zdejší soud již konstatoval v rozsudku ze dne 27. 3. 2008, č. j. 4 Azs 103/2007 - 63: „*Je nesporné, že pokud by stěžovatel ani nenamítal skutečnosti svědčící o tom, že došlo, nebo že by potenciálně mohlo dojít, k zásahu do jeho lidských práv ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu, pak není třeba se situací v jeho zemi původu do detailu zabývat (...)*“. V daném případě stěžovatelé určitá azylově relevantní tvrzení uplatnili. Jak dále plyne z konstantní judikatury tohoto soudu, je třeba respektovat určité omezené možnosti žadatelů o azyl při prokazování jejich tvrzení. Tak např. v rozsudku ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57) zdejší soud uvedl, že „*není povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí. Je naopak povinností správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují*“. Po žadateli je tedy v praxi požadováno, aby dostatečně věrohodně a přesvědčivě vyložil konkrétní skutkové okolnosti svého případu, neboť jedině tak může unést důkazní břemeno ohledně důvodů týkajících se výlučně jeho osoby. Správní orgán je naopak zodpovědný za náležité zjištění reálií o zemi původu (srov. rozsudek ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 - 81).

Správní orgán nemusí postupovat výše uvedeným způsobem tehdy, pokud by tvrzení žadatele shledal zcela nevěrohodnými ve smyslu § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu a v důsledku toho jeho žádost zamítl. Pokud naopak na základě žadatelem poskytnutých výpovědí, byť by tyto nebyly zcela konzistentní, konstatuje zjištění skutkového stavu a dále zkoumá naplnění důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, je jeho povinností konfrontovat žadatelem uváděné konkrétní skutečnosti s obecnými informacemi o situaci v zemi jeho původu. Lze mít dokonce za to, že v případě pochybností správního orgánu o věrohodnosti žadatelových tvrzení může k ověření jejich pravdivosti významnou měrou přispět právě jejich porovnání s takovými obecnými informacemi. Nejvyšší správní soud se již vyslovil i k tomu, z jakých zdrojů je třeba vycházet. Z rozsudku ze dne 31. 7. 2008, č. j. 5 Azs 55/2008 - 71, vyplývá, že: „*při používání informací o zemích původu je nutné dodržovat následující pravidla. Informace o zemi původu musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné*. V praxi bývají obvykle využívány například zprávy Ministerstva zahraničních věcí USA o stavu dodržování lidských práv v dotčených zemích, informace poskytnuté Ministerstvem zahraničních věcí České republiky či zprávy nevládních organizací působících na poli ochrany lidských práv.

V této věci žalovaný posoudil žádost stěžovatelů z hlediska důvodů pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 a násl. zákona o azylu. Mimo jiné se zabýval otázkou věrohodnosti výpovědi stěžovatelky a v této souvislosti poukázal na výše popsané rozpory a nesrovnalosti, které výraznou měrou přispěly k jeho závěrům o neexistenci důvodů pro udělení azylu. S tím se posléze ztotožnil i krajský soud, který navíc otázku věrohodnosti stěžovatelčiných tvrzení ve svém rozsudku označil za stěžejní. Nejvyšší správní soud nepokládá takové závěry za správné.

Žalovaný poukázal na to, že skutečnosti, které stěžovatelka uváděla v rámci azylového řízení v České republice, vůbec nezminila v předcházejícím řízení v Rakousku. Příslušný rakouský správní orgán se však v souladu s nařízením Dublin II zaměřil na posouzení otázky předání stěžovatelů do České republiky a nezabýval se věcí samou (český překlad rozhodnutí Spolkového azylového úřadu založen ve správním spise na č. l. 95). Tomu odpovídal jak způsob, kterým byl se stěžovatelkou veden pohovor, tak i obsah otázek, jež jí byly kladeny. Stěžovatelce proto nelze vytýkat, že neuvedla azylově relevantní důvody, neboť jejich posouzení nebylo účelem daného řízení. Obdobně pak platí i v případě výpovědi, kterou stěžovatelka učinila na policii po svém navrácení do České republiky.

V případě výpovědi, jež stěžovatelka poskytla žalovanému, je pravdou, že v nich lze shledat jisté nesrovnalosti, zejména pokud jde o to, jakou úlohu v celém příběhu sehrál její manžel, zda byla stěžovatelka vahábisty obtěžována pouze kvůli manžellovým dluhům, či zda se skutečně mohlo jednat o pronásledování z náboženských důvodů ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, a zda uvedené osoby osobně znala, či nikoliv. Přes výše uvedené však nelze bez dalšího jednoznačně vyloučit, že se celý příběh udál tak, jak stěžovatelka uvádí.

Je třeba zdůraznit, že pokud jde o časovou souslednost, vypovídala stěžovatelka při všech pohovorech v zásadě shodně. Podstatné je i to, že se v doplňujícím pohovoru ze dne 13. 5. 2008 snažila některé nejasnosti vysvětlit, což se jí dle názoru zdejšího soudu do jisté míry podařilo. Ohledně svého manžela uvedla, že vahábisty sice podporoval dobrovolně, jejich požadavky se však stupňovaly a z toho důvodu je již nebyl schopen plnit. Dobrovolná spolupráce by byla vysvětlitelná i tím, že spojnicí mezi stěžovatelčím manželem a hnutím vahábistů byl jeho dlouholetý známý. Je možné uvažovat i o situaci, kdy manžel stěžovatelky nátlaku vahábistů podlehl a ke spolupráci s nimi se posléze snažil přimět i ji, což ona odmítala právě z obav o další vývoj svého nezletilého syna. Dále je nutno uvést, že sama skutečnost, že vahábisté po rodině stěžovatelky požadovali peníze a určité služby, nutně neznamená, že se současně nemohlo jednat o pronásledování z náboženských důvodů. V této souvislosti stěžovatelka v doplňujícím pohovoru zmínila, že po jejím manželovi tyto osoby požadovaly pravidelné platby, jež označila za svého druhu náboženskou daň, a dále uvedla, že v průběhu pohovoru uskutečněného v Rakousku tamní tlumočnice tento výraz nepřesně přeložila jako dluh.

Nejvyšší správní soud poukazuje rovněž na to, že žalovaný ani krajský soud nijak nezohlednily skutečnost, že stěžovatelka měla značné psychické problémy, což se v řízení před krajským soudem snažila doložit zprávou o psychologickém vyšetření, k níž krajský soud nepřihlédl a ani přesvědčivě nezdůvodnil, proč tak neučinil. Přitom je velmi pravděpodobné, že případné psychické potíže mohou ovlivnit celkovou přesvědčivost podaných výpovědí.

Žalovaný k otázce věrohodnosti výpovědi žadatele ve svém vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na rozhodnutí ze dne 14. 1. 2009, č. j. 9 Azs 100/2008 - 123, v němž zdejší soud připustil, aby správní orgán: „*neuznal či zpochybnil některá tvrzení účastníka řízení, jež nelze jinak ověřit nebo jež lze ověřit jen s mimořádnými obtížemi, jestliže se jiná tvrzení účastníka, jež mají z hlediska předmětu řízení zásadní význam, ukázala být nepravdivá nebo zásadním způsobem vnitřně*

rozporná“. S uvedeným závěrem lze v obecné rovině zásadně souhlasit, je však nutno zdůraznit, že nyní posuzovaná situace je značně odlišná. Ve správním řízení ani v řízení před krajským soudem nebylo prokázáno, že by stěžovatelka uváděla nepravdivé skutečnosti, a jak vyplývá z výše provedených úvah, ani přes četné nesrovnalosti v jejích výpovědích nelze říci, že by její tvrzení byla zásadním způsobem vnitřně rozporná.

Nejvyšší správní soud tak dochází k závěru o důvodnosti stížní námitky týkající se nesprávného posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť se krajský soud ztotožnil se závěry žalovaného o nedůvěryhodnosti stěžovatelky v důsledku dílčích nesrovnalostí v jejích výpovědích za situace, kdy žalovaný neprovedl další šetření k prověření pravdivosti jejích tvrzení, přestože tak nepochybně měl učinit.

V souvislosti s otázkou použití zpráv o situaci v zemi původu žadatele o azyl bylo již výše uvedeno, že je povinností správního orgánu si v rámci zjišťování skutkového stavu obstarat dostatečné informace o situaci v zemi původu, přičemž zdroje, z nichž tyto informace pocházejí, musí splňovat požadavky vymezené ve shora citovaném rozsudku ze dne 31. 7. 2008, č. j. 5 Azs 55/2008 - 71. Z rozhodnutí žalovaného ani z rozsudku krajského soudu není zřejmé, že by byly při hodnocení důvodů pro udělení azylu takové materiály vůbec použity. Při hodnocení obecné situace v dané oblasti vycházel žalovaný pouze z informací uvedených stěžovatelkou samotnou a poukázal především na to, že dotyčná zmiňovala pronásledování soukromými osobami, jejichž činnost je dle jejích vlastních slov státními orgány cíleně potírána, že dostatečně nevyužila těmito orgány poskytované ochrany, a že se jako státní občanka Ruské federace nepokusila svou situaci řešit přestěhováním do jiné části státu. Přitom žalovaný vůbec nevzal v potaz námitky stěžovatelky ohledně neochoty a neschopnosti místních orgánů řešit její situaci nebo ohledně faktických i právních překážek možnosti přesídlení.

Při posouzení možnosti udělení doplňkové ochrany žalovaný vycházel z informace Ministerstva zahraničních věcí České republiky ze dne 23. 8. 2006, č. j. 126359/2006 – LP, která je založena ve správním spise, a dále z bližší neurčených zpráv z databáze ČTK. Informace Ministerstva zahraničních věcí se zabývá pouze otázkou, zda osobě, jež v zahraničí požádala o azyl, hrozí v případě návratu postih ze strany ruských státních orgánů. Otázkou vzniku vážné újmy v důsledku působení soukromých osob ani efektivitou ochrany poskytované státní mocí se uvedená informace vůbec nezabývá. Pokud jde o údajné zprávy ČTK, není s ohledem na jejich absenci ve spise možné posoudit jejich relevanci.

Nejvyšší správní soud tedy s ohledem k právě uvedenému v projednávané věci konstatuje naplnění kasačního důvodu spočívajícího v nesprávném zjištění skutkového stavu ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

K námitce vztahující se k nesprávnému závěru krajského soudu ohledně neexistence důvodů pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu Nejvyšší správní soud poznamenává, že nesprávnost tohoto závěru vyplývá již z nedostatečně zjištěného skutkového stavu ohledně aktuálního rizika hrozícího v případě návratu stěžovatelky do vlasti. Teprve důsledným posouzením aktuální situace v Dagestánu s přihlédnutím k osobní situaci stěžovatelů bude možné kvalifikovaně posoudit, zda je v jejich případě naplněn důvod pro udělení doplňkové ochrany; to však jen v případě, že nebudou ani po doplnění řízení a novém hodnocení rozhodných skutečností shledány důvody pro udělení azylu.

Ze všech těchto důvodů Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. V tomto dalším řízení je krajský soud vázán právním názorem v tomto rozsudku vysloveným (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v dalším řízení (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. prosince 2009

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu